

Lucija Konfic
Odsjek za povijest hrvatske glazbe HAZU

Uloga glazbe u radu Narodne čitaonice u Križevcima u 19. stoljeću

26. Godišnji susret HMD-a 2025.

Kraljevsko gospodarsko i šumarsko učilište u Križevcima

- 19. studenog 1860.
- „Kad bi se gospodarska škola u Križevciah ustrojila, to bi onda isti zavod svimi potrebami obskerbljen sverhu svoju najlaglje postigavati mogao, s druge strane pribavila bi se velika blagodat Križevcima u povestnici domaćoj znamenitom i do najnovieg vremena mnogimi poveljami urešenom gradu, koj je starodavni ures svoj naime stolicu županske vlasti radi višjih obzirah u najnovie vreme izgubio, u kojem su ini gradovi time, što su se carski uredi u njih pomnožali [...] razna dobročinstva zadobili.”
- Josip Lajer: O gospodarskoj učioni za Hrvatsku i Slavoniju, Gospodarski list, (1856) 41.

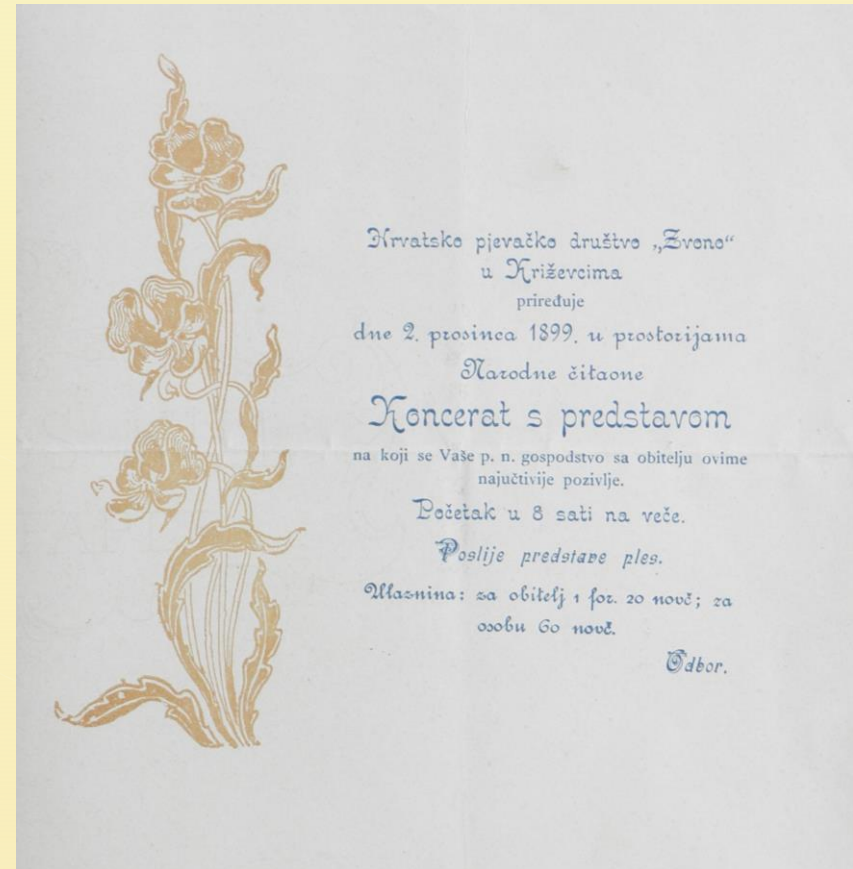
Narodna čitaonica

- 10. siječnja 1862.
- „Našlo se je dobrih dušah i ćutljivih srdacah, pak su se u prijateljskom razgovoru dogovorili, da će jedan drugomu na veselje i pjevati i svirati i plesati, samo da budu svi dobre volje, jer uz dobru volju se sve dade [...] Malo zatim padne im na pamet, da bi valjalo višeputah štogod koristna i ugodna čitati [...] tako nastane u Križevcih čitaonica.”
- Iz Križevacah (Dop.), Slavonac, 2 (1864) 5, 80.

Hrvatsko pjevačko društvo „Zvono”

- 7. prosinca 1863.
- „Pošto je Alex. pl. Fodroczy shodnim govorom članove nazočne u pjevačko društvo upisane pozdravio i potrebu takovog društva za Križevac razložio, stranom u svrhu ugodnie zabave, stranom u svrhu promicanja narodne glasbene umjetnosti [...]”
- Zapisnik od dne 7. prosinca 1863. vodjen u prostorih narodne čitaonice, GMK 7126

Svrha društva Narodne čitaonice

- "izobrazovanje duha i podupiranje narodne knige nabavljanjem i čitanjem časopisah i knjigah narodnih, inoslavjanski i inostranih, zatim zabava sa kartanjem, zakonom dozvoljenih igarah, šahom, zabava na biljardu, i drugih dozvoljenih razveseljenjah." (1862)
- „čitanje povremenih dnevnika i novina, znanstvenih i zabavnih knjiga, udruživanje i priredjivanje raznovrstnih zabavah i poučnih predavanja i eventualno kazalištnih predstava.“ (1888)

Članovi
družtva, naredni Člani

Članovi redoviti

1. Anđel	Staročaj	✓	
2. Petrović	Nikola	✓	ulazica 1/1/5 864 sa 1/1 864 opet član postao
3. Barić	Antun	+	
4. Benčić	Stjepan	+	
5. Brayer	Mare	✓	
6. Brayer	Stjepan	✓	
7. Bojčić	Petar	2	
8. Banić	Nikola	+	
9. Brodski	Judov	+	
10. Bukvić	Kosta	+	
11. Đubanić	Jerko	+	čagula
12. Đubanić	Julio	+	"
13. Čelibrani	Miroslav	+	Kul (Jusel Vojina)
14. Čubić	Stjepan	+	
15. Dragelj	Stjepan		
16. Furkasić	Stjepan		
17. Furkasić	Stjepan		
18. Jamić	Stjepan		
19. Jandrić	Stjepan	⊕	proš. u Novomaru 17/12 864.
20. Jarić	Stjepan		
21. Jarić	Judov		
22. Jelić	Stjepan		
23. Jemac	Stjepan		
24. Jelić	Stjepan		proš. članom bili sa početkom 1862.
25. Jurašević	Stjepan	+	
26. Jurašević	Stjepan		proš. i početkom bili članom 1/5 864.
27. Kavaranić	Stjepan		
28. Kadić	Stjepan		imzo
29. Klava	Dragutin	✓	
30. Kukuljinić	Stjepan		odlično

Članovi

- „Članom društva može postati svaki izobraženi čestiti čovjek koje je samostalan ako se obveže na platjanje godišnjega prineska [...]”
- redoviti
- izvanredni

Prostorije

- gostionica Uzenbenz
- kat kuće g. Josipa Črneca
- kuća D. Koritića
- najam gradskog prostora
- Hrvatski dom (1914)

Narodna čitaonica u Križevcima

priređuje u utorak dne 22. veljače 1898.

Kostimirani ples

na koji se p. n. g. .... sa obitelji učtivo poziva.

Početak u 8 sati na večer

Kostimirani sakupljat će se oko 7 i pol sati u čitaoni.

P. n. gdje i gda, koja ne dolaze kostimirana, umoljavaju se da dodju u običnom ljetnom odijelu.

Na pepelnicu, 23. t. g. održavati će se uz svirku gradske glazbe „SLEDNJA GOSTBA sa ŠALJIVOM TOMBOLOM“. — Početak slednje gostbe u 8 sati na večer

Imat. Neuberg, Križevci.

ODBOR.

HRV. TRGOVAČKO DRUŽTVO
„MERKUR“
PODRUŽNICA KRIŽEVCI

PRIREĐUJE U NEDJELU 13. SIEČNJA 1907.
U PROSTORIJAMA „NARODNE ČITAONE“

KONCERAT S PLESOM

UZ SUDJELOVANJE GRADSKÉ GLAZBE,

na koji se Uvaž. p. n. gospodstvo sa obitelji najuljudnije pozivlje.

ULAZNE CIENE: od osobe 1 K 40 fil, od obitelji 4.— K. (Gg. služatelji kr. višeg gosp. učilišta 80 fil. po osobi.

Početak u 8 sati na večer.

ODBOR

Ispravak koncerta
dalić će se kod
Magajin.

Postje odnora
KOTLON.

IMAT. NEUBERG, KRIŽEVCI

„Učiteljsko društvo“ u Križevcima
priređuje dne 11. siječnja 1899. u prostorijama
„Narodne čitaonice“
u korist učiteljskoga konvikta i zaklade bolesnih učitelja

Koncert sa plesom,

na koji se Uvaž. p. n. Gospodstvo .....
najuljudnije pozivlje.

U koncertu dobrostivo sudjeluju:

gdica. Cvijeta Janda i gosp. Miroslav Holeček,
pitomci glazbenoga zavoda u Zagrebu.

Ulaznina za obitelj 1 for. 60 nvč, za osobu 1 for.,
a za slušatelje 40 nvč.)*

Početak točno u 8 sati na večer.

ODBOR.

P. n. g. ....

*) Preplate primaju se najvećom zahvalnosti.

IMAT. NEUBERG, KRIŽEVCI

Damaie zabave ustanovljaju se na
 Pucle dane:
 na 18. 25 siječnja
 " 1. 8. 15. veljače od 4. do 19. jutra
 A ples na 27. veljače, ~~od 8. jutra~~
 od 8. jutro večera do 5. jutro sutra.
 O cemu se imaju tako vanjski
 kako i unutarnji članovi
 prvom načinom obavesti,
 to. Red plesa kaže ovaj:
 Najprije i lani, a ranije
 plesava k parerana se
 g. Janom Jovanin i Julu
 Bačaniću

Raspored zabava

- 1865:
- 18. 1. zabava
- 25. 1.
- 1. 2.
- 8. 2.
- 15. 2.
- 27. 2. ples

Kakvi bude zaključeno krajem ovogodišnjih plesova da
 ti 5 zabava, i to 3 komole: jedan besplatni ples, i
 jedan ples uz ulaznicu po 1 fr. za osobu, a 2 fr. za
 obitelji, kojeg svi bi dohodak re se utragu st. i ko. g. za
 da Kristova pomoć. Na potonji ovaj ples mogu g.
 članovi svakog društva i obrazovnog društva uz ulaznicu
 u prostorije društvene uplatiti.

Glazba

- gradski kapelnik
- križevačka Gradska glazba (oko 6 svirača)
- 7. lovačka četa, Varaždin
- 7. graničarska pukovnija, Bjelovar

Prepisnik.

Pudari se ustanovljiva na 15. veljače 1888. ples radi pomaknuta domaće glazbe dječiji uobičajeno, to je raz, nakel'jstvo društva narodne rilaone Križevačke oetljivito, glazbu 7. lovačke čete is' Varaždina pribaviti. Ho, budu, ni bi' trovati mnogo uobi' bio, negoli prigodum plesoval prošlih godina, to je raznakel'jstvo, neusudivši se na svoje rukne odličiti, pp. rilaone ka dne 4. veljače 189. u s'jednici karalo, ka da odličiti, dali se miade lovačke glazba, gledam na trovati pokvati, i ostuda se trovati, ni pokvati miade.

NARODNA ČITAONA U KRIŽEVCU

UČTIVO VAS POZIVLJE S OBITELJU NA SVEČANU

**PROSLAVU PEDESETGODIŠNJEG SVOGA
POSTOJANJA**

KOJA ĆE SE OBRŽAVATI 13. SIJEČNJA 1912.
U PROSTORIJAMA NARODNE ČITAONE.

U 8 SATI NA VEČER POČIMA KONCERAT A POSLIJE
TOGA BITI ĆE PLES.

U NEDJELJU 14. SIJEČNJA 1912. BITI ĆE U DVORANI
NARODNE ČITAONE U 11 SATI PRIJE PODNE

SVEČANA SJEDNICA

NA KOJU SE SVI ČLANOVI I IZASLANICI RAZNIH
DRUŠTAVA NAJULJUDNIJE POZIVLJU.

ODBOR.

Hvala na pažnji!